СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК. UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРҐАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРҐАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLI. Ч. 12. Джерзи Сіті, Н. Дж., вівторок, 17 січня 1933. VOL. XLI. No. 12. Jersey City, N. J., Tuesday, January 17, 1933. THREE CENTS.

КОНҐРЕС НЕЗДІБНИЙ ДО ПРАЦІ

ВАШИНҐТОН. — Республиканський провідник, сенатор Вотсон, каже, що демократи проводять у конґресі обструкцію і не дають републиканській адміністрації перевести ніяких ухвал. Теперішня сесія, каже він, нагадує 1919 рік, себто останню сесію Вилсонової адміністрації, яка теж була нездібна до ніякої роботи.

Значить, годі надіятися, щоби перейшов який важний законопроєкт, а треба заждати, аж Рузвелт обійме владу.

З того виходить, що нововибраний президент буде змушений скликати надзвичайну сесію конґресу, якщо схоче довести в краю до якоїсь зміни.

ПРОТИ ПРОЄКТУ НЕЗАЛЕЖНОСТИ ФИЛИПИН.

ВАШИНҐТОН. — Чотири члени кабінету Гувера виступили з дуже гострою критикою законопроєкту про незалежність Филипин. Між ними найбільше заатакував цей проєкт секретар стейту, Стимсон, бувший ґовернор Филипин. Він каже, що цей проєкт нічого не поможе американським фармерам, а знищить економічно Филипини. Крім того острови станугь відразу місцем ріжних заворушень і міжнародніх інтриґ і там треба буде держати більшу скількість війська для порядку. Уступлення Злучених Держав з Филипин відібється на американськім престіжу на Далекім Сході. А це небезпечне хочби з того огляду, що тепер на далекім Сході цілковий хаос.

ВІДДАЄ СПРАВУ КРІЗИ В РУКИ ЕКОНОМІСТІВ.

НЮ ЙОРК. — Д-р Николас Ботлер, президент Колюмбійського університету, проєктує віддати остаточний розгляд теперішньої крізи в руки вчених людей, головно економістів. Разом з тим він подає імена 17 економістів, які могли би знайти розвязку цеї крізи, а з яких 7 є професорами Колюмбійського університету, 4 з інших університетів а 6 займаються економічними студіями, але не займають ніяких посад в університетах чи інших високих школах. Оті вчені малиб обговорити у своїх працях техніку продукції й техніку виміни.

ЛЕТУНСЬКА КАТАСТРОФА.

НЮАРК. — Альберт Комдет, летун-ветеран, і механік Джордж Вейдел зістали вбиті, коли пробували нову машину в 18 особовім літаку. Літак піднісся вгору добре, а потім нагло почав спадати на землю і почав горіти. Кажуть, що обидва летуни згинули, заки літак упав на землю.

ШІСТЬГОДИННИЙ ДЕНЬ ПРАЦІ ВЖЕ БЛИЗЬКИЙ.

НЮ ЙОРК. — Метю Вол, заступник президента Американської Федерації Праці, каже, що люди зачинають уже думати іншими економічними поняттями, а 6-годинний день праці зєднує собі чимраз більше сторонників у самім промислі.

ДІЛЯТЬСЯ ПРАЦЕЮ.

ВАШИНҐТОН. — З 105,000 відповідей, які наспіли до департаменту торговлі від американських промисловців, досі розглянено 2,500 відповідей і з них виходить, що 85% промисловців є за те, щоби ті, котрі мають працю, ділилися нею з безробітними. Оті промисловці переводять ті свої погляди в дійсність у своїх фабриках.

ЗА 9 МІСЯЦІВ ВИДАНО 13,000,000 ОБІДІВ ГОЛОДУЮЧИМ.

ВАШИНТОН. — На протязі перших 9 місяців 1932 р. видано в 20 великих американських містах з боку 73 добродійних інституцій 13,000,000 обідів для голодуючих чоловіків, жінок і дітей. За той час дано даремне приміщення 4,300,000 безпритульним.

До тих міст не враховано Ню Йорку.

ВИБОРЧІ ОШУСТВА ПЕРЕД КОНҐРЕСОМ.

ВАШИНҐТОН.—Заквестіоновано вибір 11 конґресменів, між ними 9 демократів. Заквестіоновані особи були вибрані тільки маленькою більшістю. У всіх випадках закидають виборчі надужиття, головно ошуства. Вибір тих конґресменів будуть розглядати виборчі комісії конґресу.

СУХІ НЕ ОПУСКАЮТЬ РУК.

ВАШИНҐТОН. — Місіс Генри Пібаді, сивоволоса лідерка сухих, каже, що вона обіде разом з іншими жінками 30 стейтових леґіслятур і там представить положення „забутої жінки", себто виступить проти знесення прогибіції. Каже, що в леґіслятурах буде рішатися доля прогибіції й там треба її обороняти.

КАЖЕ ДБАТИ ЗА ПАЛЕСТИНУ.

НЮ ЙОРК. — Ґовернор нюйорського стейту, Лімен, повитав 500 жидівських представників, що зібралися на наради в справі дальшої допомоги Палестині. І взивав їх до якнайбільшої помочі у відбудові жидівської держави.

ПАМЯТАЙМО, ЩО РІЗДВЯНУ КОЛЯДУ ПРИЗНАЧУЄМО ЗАВЖДИ НА РІДНУ ШКОЛУ В СТАРІМ КРАЮ

ЖЕРТВИ СЛАТИ НА ТАКУ АДРЕСУ:

„OBYEDNANYE"

P. O. Box 122. Hudson Termirnal, New York, N. Y.

ЗНОВ ЗАЛІЗНИЧА КАТАСТРОФА В РУМУНІЇ.

Міжнародній потяг у мраці наїхав на льокальний потяг недалеко Букарешту. Чотири ваґони льокального потягу розбиті. 9 пасажирів погибли, а 20 були смертельно покалічені.

ТОРГОВЛЯ МЕДАЛЯМИ.

Мадярський уряд видав у 1930 р. памяткову воєнну медалю. Тепер він прийшов до висновку, що таку медалю можуть діставати не тільки Мадяри, але й Австрійці та Німці, що брали участь у війні. У Берліні знайшовся полковник, що дістав офіціяльне уповноваження з Будапешту роздавати такі відзнаки всім колишнім учасникам великої війни, які предложать посвідку, що фактично були на війні або були „хоробрі". Дістати можуть медалю і цивілі з запілля. До цього великого жесту мадярського уряду слід додати тільки таку малу інформацію: за дотичну медалю кожний вояк до фельдфебля мусить заплатити три марки, кожний старшина шість марок, а цивілі дванацять марок. Бракує нам тільки вісти, скільки коштує виріб кожної штуки такої медалі.

ПЕКАР, ЩО НЕ З ОДНОЇ ПЕЧІ ХЛІБ ЇВ.

Перед віденським судом ставав оріґінальний вязень, Відеркер, первісно з професії пекар, що згодом став лікарем. Не звичайним лікарем з патентом, а чудотворцем, який навчився тайн лікування по ріжних далеких країнах. Його доставила поліція з Будапешту, де він продавав чудодійну масть на рака й інші невилічимі недуги. Його пашпорт нагадував ґеоґрафічну карту. Де не побував цей пекарчик: по екзотичних країнах на Далекому Сході, в Індії та Японії. Ствердили факт, що якась японська княжна, вилікувана Відеркером, хотіла з вдячности вийти за нього замуж. Бували випадки, коли пацієнти, які виходили без помочі від усіх інших лікарів, почували себе спасеними після ліків Відеркера. Але він не має права лікувати, бо титул „д-р" лікарських наук, привезений ним десь із Китаю, не має в Европі значіння. І знавці у клопоті. Занадто часто траплялись випадки, що люди без офіціяльного патенту привозили з широкого світа досвід і дивну силу, які були сильніші від патентів.

ДОТЕПНИЙ ЗАКОН.

Грецький уряд знайшов спосіб, як обмежити ввіз бензини; видав розпорядок, що авта можуть їздити тільки що другий день, а в неділю зовсім ні. У понеділок, середу і пятницю можуть показуватись на місті тільки авта з паристими числами, у вівторок, четвер та пятницю — з непаристими.

ЯК МАНДРУЄ ТРОЦЬКИЙ.

Троцький виїхав із Стамбулу зі своєю жінкою інкоґніто на пашпорт фікційного Лео Сєдова. З ним їхав европейський журналіст Курт Любінський. Вже як Троцький виїжджав з острова Прінкіпо, ніхто не знав, на яке імя виставить йому пашпорт турецька поліція. У пашпорті зазначили „політичний утікач" і „власник цього пашпорту не може домагатись охорони для своєї особи від турецької републики". Були там дві візи: на переїзд через Францію без зупинки і на тижневий побут у Данії для відвідин. Три товариші, що супроводили Троцького, належали до трох національностей; Чех був „урядовцем", Німець „купцем", Француз „інжиніром". В Італії на дозвіл міністерства внутрішніх справ дозволили Троцькому та жінці оглянути Помпеї. Аж 500 поліцаїв були розставлені дорогою, якою їхав Троцький; навіть усі його клунки обшукували, лякаючись революційної бібули. На кораблі Троцький заявив, що його жінка недужа, хоч це був тільки претекст, щоби вона не потребувала їсти прилюдно. І вона і він сам не розставались ні на хвилину з револьвером. Обоє ввесь час жили під острахом атентату. Дивна була ця подорож в Европу: і сам Троцький лякався всіх довкола і всі довкола лякались його.

ВІДЕНСЬКИЙ „СИНЬОБОРОДИЙ".

У Відні арештували Франціішка Блажея, що має на совісти багато жінок. Цей вироджений тип вів систематичне листування з кількадесятьма жінками, зовсім як парижський Ляндрі. Блажей признався до душогубства в однім випадку, коли порізав жінку, Герміну Унтерштеґер, і вкинув її до Дунаю. Він давав привабливі оголошення до преси і видурював гроші від знайомих жінок. Зрештою він сексуально збочений. Має 53 роки і дуже поганий, а проте мав великі успіхи серед жіноцтва. Не є виключене, що він убив і багато більше жінок, які щезли останніми роками безслідно, або яких трупи знайшли, не маючи змоги відкрити злочинця.

НЕМА МИРОТВОРЦІВ.

Комітет нагороди Нобля рішив, що краще не призначувати цього року нікому премії за мирову діяльність. У добі, коли стільки держав і урядів збирають конференції над замиренням, „забагато є званих, замало призваних".

ВКРАЛИ ПРАПОР ПОЛІЦІЇ.

Про те, як важко сьогодня уберегтися перед крадіжю, може свідчити такий факт. Нічю на 28-го листопада м. р. якісь невідомі справці закралися на постерунок поліції в Самборі і вкрали прапор, який потім знайдено під мурами суду. Справців не зловлено.

ФОТОҐРАФІЇ І МИТНИЙ УРЯД У ЛЬВОВІ.

Часто пересилають наші земляки з Америки памяткові фотоґрафії для своїх родин у краю. Мабуть нікому й на думку не прийшло би, що фотоґрафія це товар, який з огляду на своє чужоземне походження не має права переступити меж другої держави без митної оплати. Але так думає митна управа на — почті, Львів І., яка кабінетову фотоґрафію, тому, що вона в тектуровій оправі (чи інакше можна переєилати з Америки?) вважає товаром і каже відборцеви дорого платити. Такий випадок мала на днях канцелярія д-ра І. Бандля у Львові, бо за такий дарунок мусіла заплатити аж 4.20 зол. Ще щастя, що за звичайні листи з Америки не потребуємо платити мита, хоч вони писані на папері, якого походження теж чужоземне. — („Діло").

ПЕРША ТУРЧАНКА ІНЖИНІРОМ.

Турецька преса повідомляє про небувалий осяг жіночої еманципації. У Стамбулі панна Нігіяр Ганум дістала інжинірський диплъом. Це перша турецька жінка, що стала інжиніром, ще й здала іспит з відзначенням. Її патент не є чисто формальним, бо вона зараз дістала становище директора одного з фабричних відділів в одній великій фабриці. Очевидячки, що її підчинені це виключно мущини.

ПРЕСА ПОЛЬСЬКИХ КОНСЕРВАТИСТІВ КОРЧИТЬСЯ.

Польські консерватисти рішили перевести реорґанізацію своєї преси. Їх щоденники: „Дзєнь Польскі" у Варшаві, „Слово" у Вильні і „Дзєнік Познаньскі" перестануть виходити, а зате краківський „Час" буде перенесений до Варшави, з тим, що на місце трох зліквідованих щоденників будуть основані у Вильні, Познані і Кракові відділи „Часу". Цей плян польських консерватистів вказує на те, що вся їх преса переживає поважну крізу.

УБИВ ЖІНКУ СОКИРОЮ.

В лісі під Копичинцями Тома Пустельник убив сокирою свою жінку Теодору, літ 40. Причина убивства: недібране подруже. Пустельника арештували.

КРАДЕЖІ І ВЛОМИ В КАЛУШІ.

Останніми часами ширяться в Калуші й околиці вломи і крадежі. Жертвою вломи впала м. ін. впродовж одного місяця трикратно кооператива „Згода" в Калуші. Останнім разом невислїджені справці обікрали одну з філій тоїж кооперативи на квоту коло 2,000 зол. Найцікавіше, що досі справців не зловили, і то не в одному випадку.

РИКОВ ПЛАЗУЄ ПЕРЕД СТАЛІНОМ

ЗАЯВЛЯЄ СВОЮ ЛЬОЯЛЬНІСТЬ ДО СТАЛІНА. ВИСЕЛЯТИМУТЬ З МІСТ ТИХ, ЩО НЕ РОБЛЯТЬ У РАДЯНСЬКИХ ФАБРИКАХ.

МОСКВА (СССР). — Комуністичні ґазети надрукували заяву бувшого премієра-міністра, а теперішнього комісаря почти й телеґрафу, Рикова, про його підтримку Сталіна, як ватажка комуністичної Росії. Риков кається, що він колись не розумів політики Сталіна й був до нього в опозиції, але він уже давно зрозумів Сталіна, а тому ввесь час останніми роками підтримує його та залишається льояльним до нього.

Населення міст, що не працює у радянських фабриках та в інших комуністичних державних підприємствах, тепер занепокоєне тим, що радянська влада буде виселяти з міст усіх таких мешканців міст. Разом з тим ці особи не будуть мати права діставати собі з державних склепів харчі та інші предмети першої необхідности. Висилка „непрацюючого елементу" з міст буде переведена в звязку виданням пашпортів усьому населенню.

КИТАЙЦІ ЗОРҐАНІЗУВАЛИ ОПІР ЯПОНЦЯМ.

ПЕКІН (Китай). — Японський наступ на провінцію Джегол трохи спинений, бо китайські реґулярні й нереґулярні війська починають усе більше робити опір японському наступови. Разом з тим на кордоні провінції Джегол зі сторони Китаю скупчуються китайські війська, які готові кождої хвилини перейти в наступ проти Японців, вдаривши в запілля та в ліве крило тої японської армії що наступає на Джегол.

Японці тепер стараються закріпитись у занятих ними частинах Джеголу й очікують доповнення їх військ свіжими силами.

КОСҐРЕЙВ ГОВОРИВ ПІД ОХОРОНОЮ ПОЛІЦІЇ.

ДУБЛІН (Ірляндія). — Бувший голова уряду в Ірляндії, Косґрейв, що тепер веде завзяту передвиборчу аґітацію проти Де Валєри, говорив перед 50-тисячним натовпом виборців. Більше як 500 полісменів охороняли спокій і порядок у салі, бо прихильники Де Валєри старалися розбити віче Косґрейва.

Коли не числити деяких спроб зірвати віче, ціле віче пройшло спокійно й вічевики стрінули й провожали Косґрейва оваціями.

ЕСПАНСЬКІ ВТІКАЧІ ВРАТУВАЛИСЯ.

ЛІСБОНА (Портуґалія). — Сюди прибуло невеличке відкрите вітрильне судно, на якому з африканського заслання втекли трицять визначніших монархістів.

Втікачі розповідають, що вони пробули на океані 14 днів, голодуючи та пючи дуже малими пайками воду. Переплили вони морем 1,800 миль, бо старалися плисти в таких напрямках, де торговельні, ні воєнні кораблі не плавають.

ШЛЯЙХЕР ЗНОВУ ГОВОРИТЬ ЗА АРМІЮ.

БЕРЛІН (Німеччина). — Канцлєр фон Шляйхер заявив перед орґанізацією ветеранів, які святкували 62 річницю заснування німецької імперії, що Німеччина таки дібється права тримати армію, відповідну до того, які армії тримають сусіди Німеччини. Без признання такої рівноправности Німеччина не підпише ніякого протоколу обмеження зброєння світових держав.

Ці збори ветеранів відвідав також президент Гінденбурґ, який зявився в своїм повнім фельдмаршалськім уніформі. Фон Шляйхер був також у військовому вбранню.

АРЕШТИ КОМУНІСТІВ ТА АНАРХІСТІВ.

МАДРИД (Еспанія). — Комуністи та анархісти оголосили, що вони орґанізують загальний страйк. Поліція тепер переводить арешти орґанізаторів страйку, сподіваючись тим не допустити до страйку. Взагалі після комуністично-анархістичного повстання на півдні Еспанії поліція почала арештувати бунтарський елємент.

ЛОВИЛИ ЗЛОДІЯ ТРИНАЦЯТЬ РОКІВ.

ЛОНДОН (Анґлія). — Детективи зі Скотленд Ярду арештували Форнеса, який тринацять років тому вбив свого товариша й старався його спалити в печі. Вже був час, коли Скотленд Ярд думав, що йому не вдасться арештувати цього душогуба й тому перестав розсилати його прикмети.

Та детективи вислідили нарешті Форнеса, який жив собі спокійно в одному невеличкому бордінґгавзі в Лондоні.

КОРОЛЬ ЗВІЛЬНЯЄ СВОЇХ ФАВОРИТІВ.

БУКАРЕШТ (Румунія). — Не зважаючи на те, що бувший премієр-міністер Маню вже не при владі, король Кароль післав на довший відпочинок команданта жандармерії, ґенерала Думетреску, та начальника букарештенської поліції, полковника Марінеску. Бувший міністер справ внутрішніх, Міхальче, домагався їх звільнення, але король відмовився звільнити їх. Через те уряд Маню подався до димісії.

Арештовано професора Фордзу, який гостро виступав проти короля та уряду.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Ситі і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.

Тел. „Свободи": Mongomery 5-0498. Тел. У. Н. Союза: Montgomery 5-1838.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ПОТРЕБА ПРОПАҐАНДИ

Вже нераз підносились і тут на українсько-американськім ґрунті ріжні голоси в справі зорґанізування пропаґанди української справи. Думано головно про Америку та про створення тут українського інформаційного бюра й видавання ріжних брошур чи книжок про Україну та українську справу. Але, як це часто в нас буває з ріжними важними справами, так було й у тім випадку: хтось, десь, колись підніс шумний голос і виложив цілу купу плянів, не звертаючи найменшої уваги на те, чи це можливо в наших обставинах виконати, і тим справу вбив.

Наші вороги мають державні апарати, дипльоматичних представників, величезні фонди, і мають чим і ким орґанізувати свою пропаґанду, себто, коли мова про український нарід, представляти фальшиво його історію і змагання та закривати ті надуживання й варварства, які застосовують до наших братів у краю.

Вже з того видно, що тій акції наших ворогів треба протиділати і на міжнароднім ґрунті. Значить, треба орґанізувати заграничну пропаґанду для оборони українського народа і спопуляризування його змагань до своєї держави. Та цеї, такої простої й зрозумілої справи наш загал не хоче брати собі до серця. Коли мова про наші маси, то це до певної міри річ зрозуміла. Бож годі вимагати від людей, які вийшли з неволі й темноти, щоби вони розуміли і підпирали науку, штуку, ходили на опери, думали про високу дипльоматію і про таку справу, як заграничня пропаґанда, яка вимагає довгої, постійної, витревалої праці й відповідних фахових сил. Ми здобуваємося час від часу на масові віча, чи висилку протестаційних телеґрам до Ліґи Націй або ріжних держав, а про інше серіозно не думаємо. Тому навіть не можна покрити коштів видання такої книжки, як та, що її видало „Обєднання" в справі „пацифікації".

Загал підпирає Рідну Школу, інвалідів, чи революційну акцію, чи які інші більш підходячі для його серця і розуму цілі. Та такі справи, як пропаґанда, повинні знайти розуміння принаймні в найсвідомішій і найінтеліґентнішій, так би сказати, провідній частині нашої іміґрації. Вона повинна ту справу підносити і на неї жертвувати та інших до того заохочувати. Та цього в нас нема. І тому, коли край звернувся тепер за допомогою пропаґанді, було би добре, колиб ми видвигнули ту справу ще раз у цілій ширині, але говорили і писали про неї в площині можливого.

БОРОТЬБА ЗА РІДНУ МОВУ В НАРОДНІХ ШКОЛАХ

(Надіслана стаття).

Завзята іде тепер боротьба в краю за рідну школу. Навіть у найтемніших повітах наші селяни переконалися, що в чужій мові наука не є наукою, а лише затемнюванням невинних дитячих головок.

І тому коли тепер настала пора плебісциту за те, яка має бути викладова мова по наших школах — повстав у цілім краю величезний рух за підписання деклярацій.

Той масовий рух за рідну мову в школах не подобався очевидно нашим „пшиячєлям" і вони вживають усяких способів, щоби той рух зупинити, або щоби внесені вже деклярації признати неважними.

Деклярації мають вносити батьки або опікуни дітей, що є у шкільнім віці (7 до 14 літ). Вони мають або власноручно в громадськім уряді підписати дотичні деклярації, або, коли є неписьменні, зробити власноручно знак хреста при двох свідках, з яких один підписує неписьменного і себе, а другий підписує себе також яко другий свідок.

Начальник громади має потвердити на деклярації власноручність підпису і прибити громадську печатку.

Буває однак, що начальник громади підписує і дає печатку без ніякої дописки. Це повинно би очевидно вистарчити, бо дотичний міністеріяльний розпорядок не приписує, як саме має виглядати таке ствердження. Одначе деякі шкільні інспектори відкидують так потверджені шкільні деклярації під претекстом, що мовляв, бракує потверджуючої клявзулі.

Очевидна річ, що такі інспектори поступають незаконно і проти них вносять громадяни зажалення до дотичної шкільної кураторії та до міністерства.

Деклярації, зібрані в даній громаді, не несуть громадянам кождий осібняком до староства, але вибирають зпоміж себе одного як свого повновласника і той збирає всі деклярації і несе разом до інспектора, або посилає їх йому почтою, заосмотрюючи їх у відповідне супровідне письмо.

Отже інспектори взялись тепер — очевидно по указу „свише" — на такий спосіб, що такому повнивласникови громадському **посилають ось** яку цидулку:

„**У звязку з внесенням Вами і тов. язикових деклярацій за зміну язика научання в... повідомляємо Вас, що по мисли розпорядку президента Републики про адміністраційне поступовання з 1928 року треба тут зложити повновласть, в котрій декляранти повинні своїми підписами ствердити, що уповажнили Вас до зложення деклярацій в Повітовій Раді Шкільній. Реченець до вношення важних деклярацій на рік 1933—1934 рік кінчиться з днем 31 грудня 1932 р.** Автентичність підписів деклярантів у повновласти має бути посвідчена нотарем, судом або старовством. — Повновласть мусить бути по думці закона про стемплеві оплати заосмотрена стемплевим значком на **пять** золотих."

Ось так виглядає новий спосіб, як робити нашому українському населенню трудности, щоби лиш воно не могло висказати своєї волі, свого бажання, щоби його діти училися в рідній мові!

Прошу лиш взяти на увагу, що є села віддалені по **30** і більше кільометрів від найближчого нотаря, суду, або староства — отже громадяни з тих сіл мусіли би мандрувати тих кількадесять кільометрів до староства, щоби або самим особисто, кождий від себе ті деклярації інспектораті складати, або у нотаря чи в суді підписувати повновласть для свого мужа довіря. В той спосіб повстали би цілі процесії з поодиноких сіл — нераз по 200 і 300 людей до осідку найближчого нотаря, також нераз і **30** кільометрів віддаленого.

Очевидно — за ствердження кождого поодинокого підпису треба би платити відповідні належитости нотаріяльні чи судові — но і осібно тих **5** золотих на стемпель до повновласти.

Остаточно — можна би нотаря і до села привести, але і це коштувало би немало грошей, а надто і нотар не міг би себе роздерти.

До того треба і це взяти на увагу, що ті інспекторські резолюції доручено повновласникам переважно вже по 20 грудня, так, що не багато часу лишилось, щоби заарянжувати такі масові процесії до староства.

І — що то багато говорити: між таким освідомленням та завзяттям народом, як чеський або німецький — можна би легко і такі масові процесії влаштувати, але між нашими ще замало освідомленими людьми не можна навіть і подумати про щось таке.

Навіть за дальших сім літ, при новім плебісциті, є слаба надія, щоби наші дядьки та вуйки аж на таке завзяття здобулися.

А зрештою, хто може знати, що ще може за сім літ статись і з нами і з нашими „найсердечнішими"?...

Та навіть припустім, що вже і тепер удалося би тих наших 200 чи 300 батьків та опікунів з якогось недалекого від міста положеного села повести до інспектора з тим, щоби кождий особисто зложив шкільну деклярацію. Чи гадаєте, добр люди, що і тепер не знайшлисяб нові штучки і кручки, щоби ту цілу акцію звести на нінащо?

Ось міг би пан інспектор зажадати передовсім від кождого громадянина „доводу особистого" та від опікуна до того ще й опікунчого декрету.

Дальше міг би зажадати метрики кождої дитини — бо ануж той сват чи брат взагалі жадної дитини не має, а як і має, то чи вона є власне у шкільнім віці?

Одним словом, при добрій (?) волі можна би вишукати кат зна які способи, щоби лише не дати народови можности висказати свою волю, в якій мові мають учити його дітей.

Певна річ, що — як ми вже зазначили попередно — відповідні вказівки дістають інспектори „свише", а там вгорі сидять вже такі люди, що хотяй себе до бебехів чи там санаторів зачисляють, то пеняли цілий свій світогляд в українській справі від своїх формальних противників, цебто вшехполяків з їх велеславним Станиславом Ґрабським на чолі.

Панам санаторам за прикладом Ґрабського „убздуло сєн", що Українців так можна лапу-цапу переробити на Поляків.

Власний досвід — як то вони боролися з Москалями за рідну школу — нічого їх не навчив.

Їм „убздурало сєн", що Українці це дуже мягкі люди, що себе дадуть з кашею зїсти.

І коли такий Варшавяк заїде в літі в „наше польске ґури", цебто Гуцульщину, і почує, що якийсь хлопчик або якась дівчинка (підмовлені польською вчителькою в школі) скаже йому „цалуєн рончкі" — то він сарачище думає, що це вже польська школа переробила Гуцулів на Поляків. Однак ця радість великого узасаднення не має, коли яка бідна Гуцулка, хотячи продати гірконазбирані суниці, скаже „купцє позьомкі!"

Певна річ, що й одно й друге не є гарною появою між нашим народом — але до спольонізування ще йому дуже, дуже далеко.

А покійний Голувко ще перед десятьма роками писав, що, що з того, що нам удалося би два міліони спольонізувати, коли рівночасно з решти **30 міліонів** зробили би ми собі непримиримих ворогів?"

І він мав слушність, лише нас трохи занизько обчислив, бо після записок „Українського Наукового Інституту" в Берліні є нас на світі взагалі **44 міліони.**

Говорім однак і сюди й туди: той цілий польонізаційний напір не виходить нам цілком на зле: він починає розрушувати і найбільше заспаних дядьків і вуйків. Вони наочно переконатися, що та польська школа їх дітям властиво нічого поза „цалуєн рончкі" не приносить.

Навпаки — вони бачать, що навіть **одномісячна** наука в рідній мові на ґрупових курсах Рідної Школи дає більше ніж чотири роки науки в чужій мові.

Читачі пригадують собі може з одної давнішої моєї статті, на чім така наука полягає. Отце після шкільного закона з 1924 року — хоч кожда дитина у шкільнім віці обовязана ходити до публичної школи — то не потребує вона цього робити, коли **кілька** дітей поза школою приватно вчаться.

Наша Рідна Школа користала досі з цеї постанови в той спосіб, що влаштовувала такі приватні ґрупові курси по **9 дітей** нараз, виходячи з цього становища, що **девять** є ще кілька.

Так отже з правила такий рідно-шкільний учитель чи учителька учили (а декуди ще і досі учать) денно чотири пачки по девятеро дітей, кожду ґрупу по дві години, то є разом 8 годин і **36 дітей.**

Є це незвичайно тяжка праця, звичайно в селянській хаті, без підлоги, з невеликими і поодинокими (не подвійними) вікнами.

А платня такого рідно-шкільного робітника є незвичайно мала. Звичайно 3½ до пять долярів місячно, а дотого дещо харчів в натурі й опал. Ті бідні мученики мешкають звичайно в тій самій кімнаті, де учать, лише що веретами переділюють їх на нерівні части.

Пишу це й описую так докладно тому, щоби читачі знали, які тяжкі труди переносять ті мученики і жерці рідної шкільної науки. Най читачі знають, що то є Рідна Школа та яке велике є пожертвування у тих, що їй служать.

І чиж не заслугує така інституція на якнайбільше попертя?

Та це ще не все.

Ось подам вам лише ось такий приклад з життя:

В однім селі почала від листопада учити одна молода, дуже запалена до роботи учителька. І вона вчила чотирома наворотами денно по **девятеро** дітей.

Уже по місяці висліди були в науці прекрасні, а крім того вона вивчила своїх дітей і учениць прегарних ґімнастичних вправ, та виступила з ними на двох святах в память І. Франка.

Зосібна вправи хлопчиків шабельками викликали величезне захоплення.(Шабельки вона сама з дерева поробила та срібною фарбою помалювала). Також і деклямації випали прегарно.

Всі родичі були одушевлені і називають її лише „наша пані".

Аж тут грим! Немов грім з ясного неба, приходить письмо від шкільного інспектора до батьків дітей, в котрім він заявляє: „Нє зезвалям на приватне вспульне научанє, а то до часу зезволєня владзи школьней на отварцє приватней школи повшехней".

І то не першина: і у декотрих інших селах того повіту було таке саме. Там люди однак не послухали і тому староство їх покарало. Вони внесли відклик до суду, але суд кару потвердив.

Але щож зробила наша бідна учителька?

Вона, як рано випє склянку молока, то бере кавалок хліба до кишені і бігає по хатах та учить поодинокі діти. І так бігає по селі до пізної ночі і аж коли вернеться домів, лагодить собі щось теплого до зїдження.

Знаєте отже, як виглядає робота тих наших скромних героїв і борців за просвіту народню, тих учителів і учительок „Рідної Школи"?

Юрій Горовенко.

П. Пужак.

ХРОПУН

(Оповідання).

(1)

Коли Австрія будувала залізницю від Станиславова аж до границі Угорщини, я був помічником одного інжиніра. Ми працювали в гірській частині залізничої лінії, там, де гуцульські села Дора, Микуличин, Ворохта й інші. Тісних гуцульських хат було замало, щоби в них могла поміститися така велика сила занятих при будові залізниці робітників. Хати були порозкидані далеко від місця роботи і Гуцули не радо приймали на комірника „барабу", себто пройдисвіта, залізничого робітника. Такий „бараба", не знати відки прийшов і куди відси повіється, як відійде... вкравши щось. Коли не було кватир, то для робітників побудовано „колиби". То були тільки дахи з дощок, з отвором посередині вгорі, щоби ним виходив дим огню, що горів на землі посередині колиби.

При будові були заняті також такі, що не могли спати в колибі з продувом, димом і міліярдами бліх. Для таких побудовано два бараки. Один малий для інжинірів і для всяких комісій, другий більший і поверховий для решти. Той другий барак мав в партері кантину і одну велику спальню на кільканацять ліжок. На поверсі було пару кімнат по три ліжка. Мене умістили в одній такій кімнаті ще з двома товаришами. Імен не тямлю. Тямлю лиш се, що один товариш був худий і довгий, другий середнього росту і грубий.

Той грубий страшно хропів. Хропів ріжними голосами: харчів, сапав, пакав люльку, пирхав як кінь, свистав. Робив се так голосно, з такими наглими і несподіваними змінами, що ми оба, себто я і мій довгий товариш, цілими ночами ока не могли зажмурити. Ми криком або й стусанами розбуджували хропуна. Не помагало. Він або цілком не пробуджувався, або, пробудившись, в тій хвили назад засипляв і далі хропів. Ми, прийшовши до хати по цілодневній роботі, годинами сиділи на ліжках, вигадуючи способи оборони перед тим хропінням, або як би того хропуна спекатися. Ми хотіли його вигризти від себе, та такого нічного цвіркуна не хотіли приняти в жадній спальни. У великій спальни збунтувалися всі і загрозили, що як би їм дали хропуна, то вони здемолюють цілий барак. З нас обох жаден не міг перенестися до іншої спальні, бо в кождій було заняте кожде ліжко. Ніхто не хотів замінятися з нами, бо був би мав той клопіт, від якого втік би один з нас двох.

До колиби ні я, ні мій товариш не хотів іти через блохи. Під голим небом спати не все можна було, бо, хоч у погоду ночі в горах звичайно бувають холодні. Як котрий з нас коли вснув, то хіба по кількох неспаних ночах на смерть зморений.

Одної днини, коли я прийшов до кантини на обід, мій довгий товариш приступив до мене, поклав руку на моїм рамени, нахилився до мого вуха і шепнув:

— В ночи побачите щось дуже цікавого. Нарешті будемо мати спокій. Вже сеї ночи виспимося добре.

— Ви знайшли для нас ліпший нічліг? — питаю.

— Ні! Лишаємося там, де до сеї пори спали.

— Хропун покидає нас?

— І се ні. Буде далі спати з нами.

— Може маєте який апарат на наші вуха, так що не будемо чути?

Довгий розсміявся і каже:

— Маю спосіб на хропунів. Навчив мене один робітник. Сказав мені, що той спосіб цілком певний.

— Який же то спосіб? — питаю недовірчиво.

— Не скажу вам. Аж в ночи покажу. То такий спосіб, що раз ужитий, ділає довший час. Хропун замовкне на пару місяців, або й цілком відвичиться хропіти.

— То може які кроплі, які піґулки, який порошок? Ануж він не схоче зажити?

— Не потребує нічого заживати. То щось таке, про що він і знати не буде.

— Щож би се могло бути?

— Не тягніть за язик, бо не скажу.

— Коби ваш спосіб ділав бодай що трету ніч, то для мене й се було би великим поратунком. Я від того неспання вже... Ну, не треба вам казати. Ви самі сновидаєте, ледви держитеся на ногах.

— Сеї ночі відібємо собі за цілий минулий місяць.

Ми зїли обід і кождий з нас пішов до своєї роботи. Я розкошувався самою гадкою, що нині вже буду спати.

— Коби тільки не було розчарування — думаю. — Може той товариш довгого здурив його. Може й сам добре не знає... Як би на хропуна взагалі був який спосіб, то люди не знали би його? Хіба що то який новий винахід...

Я нетерпеливо позирав що хвилі на годинник. Мене сердило, що нині він чогось то іде так поволи. Нарешті прийшов тужно вижиданий „файрант", себто кінець робучої днини. Я побіг до кантини на вечеру, де довгий товариш привитав мене усміхаючись і затираючи руки.

Хропун все перший приходив до хати і зараз лягав. Ми оба не квапилися, саме через нього. Ми знали, що тої янгольської музики ще будемо мати досить, бо аж до самого рана. Коли ми приходили до хати, то грубий все вже спав і хропів.

Ідучи нині до хати, ми вже на сходах чули, як пила ріже дошку. То так хропів наш товариш. Коли ми увійшли, хропун лежав горілиць, з колінами підтягненими під бороду, з роззявленими устами і неначе пилою різав дошку. Вікно було відчинене, просто у вікно дув вітер. Сильний подув вихопив з моїх рук двері і запер їх з таким ломотом, що хропун замовк.

— Нині хіба вже не покажете вашої штуки, — я замітив, коли хропун мовчав добру хвилину.

— Він лиш надумується, яким інструментом тепер заграти, — відповів довгий сміючися. — Зараз почуємо нові тони, нову музику... Ні, то не музика. Тепер він сів до дуже горячого борщу і студить його.

Хропун широко отворив рота, втягнув воздуха стільки, скільки годні були втягнути його легені, зачинив рот, надувся і став з усеї сили дути, поки груди, неначе той ковальський міх, не опорожнилися. Так робив раз коло разу.

Довгий товариш вхопив хропуна за ніс і сильно потягнув. Хропун перестав дути.

— То такий ваш спосіб на хропунів? — питаю.

— Де там! Я лиш так собі, бо я цікавий, як він тепер зачне.

Хропун лише хвилинку був тихо. Тепер зачав скреготати зубами. Сей скрегіт бував найстрашніший з усіх його мельодій. Такий концерт, як не дався перебити, виганяв нас з кімнати. Ми бувало пересиділи на сходах небдну годину, наслухуючи, чи концерт на зубах вже скінчився.

— Тепер я возьмуся до нього, — сказав довгий. — Будьте тихо, щоби не пробудився. Мій спосіб ділає тільки тоді, коли хропун твердо спить і сильно концертує.

Довгий засвітив свічку і вийшов з кімнати. Я чув, що ішов по сходах надолину. По хвили вернувся з бляшаним ведром повним води і поставив його під столом.

— Я ходив аж до жерела в скалі, бо вода мусить бути зимна, — сказав, пробуючи, чи справді зимна.

— Будете його зливати? — питаю.

— Ні. Я той хропіт зоперую ось тим.

Довгий виймив зза пазухи щось таке велике, як пястук. Кинув до ведра.

— Що се таке? — питаю, бачучи, що та, у воду кинена грудка, щораз більша.

— То губка. Вона, втягаючи в себе воду, росте. Зараз побачите, що з того буде. Ви роздягайтеся і лягайте до ліжка.

(Далі буде).

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ПРОВІДЕНС, Р. АЙ. оТв. ім. Т. Шевченка, від. 73, повідомляє всіх своїх членів, що на річних зборах вибрано отсей уряд на 1933 рік: Іван Витязь, предс.; П. Накопінський, заст.; Ілія Чорний, секр. фін.; А. Сидор, заст.; Мих. Свідер, кас.; М. Журба, заст.; П. Ковальчук, А. Дикун і Ч. Костів, контр. комісія; Гр. Дулеба, К. Педченко і П. Накопінський, надз. хорих. Мітінґи будуть відбуватися в трету неділю по першім, в гали під ч. 1929 Вестмінстер ул., в 1-ій годині пополудни. Позамісцеві члени повинні присилати свої місячні вкладки перед мітінґом до секретаря на адресу: Elias Czorny, 11 Covell St., Providence, R. I. — М. Світер, секр.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

OPERA "MAZEPPA."

Have you heard the latest news? Newspapers are full of it; radio stations broadcast it; everywhere everyone is talking about it; it is the topic in every Ukrainian gathering, political or social. It is about the Ukrainian opera "Mazeppa", that is to be held on February 4, 1933, at the Mecca Hall, in New York.

Who was Mazeppa, and what does he mean to us Ukrainians?

Ivan Mazeppa was born in the year 1632. He was a descendant of Ukrainian nobility. His mother was a well-read and educated person, who took great interest in her son's education. She was a very intellectual women and until her death had great influence over Mazeppa.

Ivan Mazeppa was a well-bred and educated man. He loved his books, and was interested in the West European Culture.

In 1687 Ivan Mazeppa was chosen Hetman of Ukraine. During his reign, he built many churches, schools and hospitals. In order to free Ukraine from the Russian yoke, Mazeppa went into alliance with the Swedish King, Charles XII, and started war against Russia. But our cossacks and peasants did not understand his tendancy and failed to support him in this fight. In 1709, at Poltava, the Russians defeated the Ukrainians and Swedes. Hetman Mazeppa was forced to leave Ukraine and seek shelter in Turkey where he died.

And so this opera "Mazeppa" is to be given in honor of one, who gave his life for his country Ukraine, and whose name will live forever.

The Ukrainians who will attend this opera will pay tribute to Hetman Mazeppa; acquaint themselves better with the Ukrainian history and also show the American audience that, although we are not in our native country, Ukraine, nevertheless, we are well-organized here in United States, and support our countrymen in their endeavor to spread Ukrainian song, music and history in this country.

Let us make this first appearance of the opera, such a success that it will be the talk of the country, never to be forgotten. Come and join the crowd, and spend an enjoyable evening with your own people.

Lest we forget, February 4, 1933, at 7:30 P.M. at Mecca Hall, New York.

Betty Kinash.

—o—

AN APPEAL TO YOUTH.

My dear brothers and sisters, don't you think it is time for us to awaken from our long sleep and do something to free our mother-country from the hands of her heartless enemies?

Our mothers and fathers have done all they could to bring our mother-country where she belongs, but remember when they came to this country it was all darkness for them for they had no one to turn with their never-to-be forgotten troubles. And yet they did not give it up, but gave us education so that we may do the work they could not do. Shall we now fail them? Shall we quit on the job which our parents would have gladly done had they known how?

Our neighbors who have been born in other countries may not know of the troubles of our country. If they are interested in our country and her sufferings there is no wonder. But they would wonder a great deal at us if they heard that we hear of our country and if they saw how we forget our brothers and sisters across the seas. Everybody is expected to fight for his own, and our neighbors would lose all their respect for us if they knew that so many of us simply do not care.

If the world knew of the horrible experiences our native country has to undergo now at the hands of her enemies, even they, though complete strangers to our country, would try to do something to relieve her sufferings. How much more is expected of us, who must be supposed to know more of those sufferings and to feel them more deeply as these sufferings are the sufferings of our kin, of our own blood.

Every country in the world is striving as hard as she can to make herself free. Many of them passed through years and centuries of slavery as bad as those which Ukraine is undergoing now. If they have fought and won, if others, who have not won yet, are fighting, should we lay down our arms and refuse to fight for what is sacred to every man, for the freedom of his native land?

No, we cannot do this! We must wake up from our sleep or our dreams. Let's wake up and blow the bugle to those who fell asleep. Let us rise to work and struggle for our mother country to bring her peace and order and to bring happiness to all who dwell in her.

UKRAINE'S CRY.

ПІД ТЕПЕРІШНЮ ХВИЛЮ.

Чим більше крови і могил,
Тим більше в серцю віри;
Борня — зародок свіжих сил
І побіда зневіри.

Не бійтесь! Ворог не страшний.
Яка скала твердая,
Її розірве дощ дрібний,
Капля води малая.

Так і боротьба стало все
Знищить сили ворожі;
Могила травою поросте,
Зацвитуть цвіти, рожі.

Одно лише бережім:
В побіду віру сильну!
Сміло до цїли враз ідім,
Лишім дорогу мильну.

Наша доріженька одна
І щиро національна,
Голуба, як блакит небес,
Жовта, як цвіт реальна.

Чужії слова і шляхи,
Кріваві прапори
Зичливі, як **Москалі й Ляхи,**
Що горнуть все з комори:

Все наше добро, нашу кров.
Не віртеж більш нікому!
Бо Лях, Москаль, що зрабував,
Несе до свого дому.

Московські зайди і ляцькі
Знов спілку підписали,
Щоб лекше українські землі,
Як тіло, розривали.

Не даймож Ляхям, Москалям
України роздерти,
Хоч би прийшлось усім нам
За Україну вмерти!

Дм. Захарчук.

ЗАКЛИК ДО УКРАЇНСЬКОГО ЖІНОЦТВА В АМЕРИЦІ.

Дорогі Сестри! Шановні членицї „Союза Українок"! Певно Ваша душа, так як і наша тут, уРіднім Краю, переповнюється гордістю, коли читаємо про ту народню роботу, що її виконують наші зорґанізовані заморські сестри.

Так, як в Рідному Краю, так і наше заморське зорґанізоване жіноцтво входить у нові фази праці, на нових, важних народніх ділянках.

Крім одинокого поля, до недавна доступного жінкам у громадянській роботі — поля акції гуманітарної, що зводилася до ролі помічниць у всяких збірках, хоч би зрештою на найкращі цілі — жіноцтво наше входить на арену самостійної громадянської ініціятивної роботи — бере визначну участь у всій політичній та громадянській праці й відіграє у ній по обох боках океану чимраз визначнішу ролю.

А ось тепер розпочало наше жіноцтво нову кампанію, щоб гідно зарепрезентатувати український народ на всесвітній виставі в Шікаґо. І ми певні, що й цю роботу воно сповнить добре...

А погляньте на кількадесять чи навіть кільканадцять літ назад: чи відігравало тоді наше жіноцтво в народньому життю таку ролю, як тепер?

Ні!

А чомуж то так?

Бо не було так освічене й зорґанізоване, як тепер.

Наші народні пословиці кажуть: „Громада — великий чоловік" „Спілка й двох годує", „В гурті й каша смакує" — і цим підкреслюють вагу гуртової, орґанізованої сили.

Отож **орґанізація** надає й нашому жінотву таку силу та значіння.

І ця жіноча орґанізація є — **„Союз Українок",** що обхопив собою і Старий Край і Америку і Канаду. А тепер ось промощує шляхи й на Буковину та Бесарабію, і на Підкарпаття, і навіть на Далекий Схід.

А тепер подумайте, дорогі Сестри, якіж то чинники причинилися до такого поширення й зміцнення нашої жіночої орґанізації? Насамперед, звичайно, добра воля, енерґія й хист провідного жіноцтва. Алеж поважну ролю тут відіграло й друковане слово, а в першу чергу жіночий часопис, присвячений таким же орґанізаційним справам. Таким часописом для всього зорґанізованого жіноцтва є „Жіноча Доля", що виходить у Коломиї.

Вже повних вісім літ кожним своїм рядком, кожним словом поширює той часопис ідею орґанізації жіноцтва. Крім порад господиням, матерям та молоді дає українському жіноцтву заохоту, пораду ті вказівки в його орґанізаційній роботі.

Там, де доходить „Жіноча Доля" — в Рідному Краю, в містах чи по селах Галичини, Буковини, Підкарпаття, будиться охота й зацікавлення до суспільної орґанізаційної роботи й повстають нові жіночі товариства. Але й на далекій чужині — серед нашої еміґрації, деб вона не була, скоро тільки дійде „Жіноча Доля", відчувається її великий моральний вплив — чого доказом сотні листів від Українок цілого світа.

Ось чому поширення часопису зорґанізованого жіноцтва мусить стати гаслом нинішньої хвилі. На сторінках „Жіночої Долі" промовляють до українського жіноцтва всі наші найкращі, найповажніші як жіночі так і чоловічі сили — з О. Кобилянською, Русовою, Королевою й іншими славними жінками включно.

Тої загальної жіночої трибуни треба нам нині більше, ніж колинебудь було досі! Тож просимо вас, дорогі Сестри, не в інтересі часопису, а в інтересі жіночої орґанізації:

Поширюйте „Жіночу Долю"! Киньте гасло: кожда свідома Українка повинна передплачувати часопис своєї жіночої орґанізації. Він виходить у Рідному Краю, але обєднує в собі українське зорґанізоване жіноцтво цілого світа.

Подбайте, щоб усі боржниці вирівнали свої борги! За морем маємо таких недбалих дарових читачок, на жаль, багато, багато — на сотки долярів...

Передплатіть, хто тільки може, „Жіночу Долю", або хоч додаток до неї „Жіночу Волю" своїм знайомим, кревним та односельчанам в Рідному Краю. Хай світло науки, поступу, орґанізації, якого ціну Ви вже зрозуміли, шириться і в найдальші закутки Вашої властивої Батьківщини.

Старайтеся зібрати хоч би малі, але загальні датки на пресовий фонд. Хоч би які важні були під цю пору Ваші завдання і потреби, то справа орґанізації має буде все найважнішою справою!

Передплата на „Жіночу Долю" враз із господарським додатком „Жіноча Воля" й додатком для молоді — для Америки й Канади є, як і давніше, 2 ам. доляри на рік. Для Рідного Краю на „Жіночу Долю" враз із господарським додатком „Жіноча Воля 1 ам. доляр і 25 центів, себто за одного доляра висилати маємо цілий рік „Жіночу Волю" 4 передплатницям в краю.

Адреса: „ZINOCZA DOLA", Kolomyja, Zamkowa 37, East Galicia, Poland, Europe.

Поширення ґазети, точна передплата, сплата боргів — це основа, на акій може й мусить вдержатися й розвиватися орґан українського обєднаного згуртованого жіноцтва.

До співпраці, до найтісніших звязків, до найбільшого узгіднення нашої великої і важної роботи взиває Вас, Сестри Українки за морем, від імени редакції „Жіночої Долі"

Олена Кисілевська.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

ТРЕНТОН, Н. ДЖ.
На інвалідів.

Дня 13. листопада відбувся прощальний вечірок у громадянина М. Бородайкевича. Прощальний вечірок влаштували громадяни Бородайкевич і Забитовський на честь старого свого батька Івана Бородайкевича, котрий відіздив до Рідного Краю 15. листопада. Присутними були: М. Бородайкевич, Анна Бородайкевич, П. Заритовський, Анна Забитовська, М. Цалковський, Марія Цалковська, Г. Купецький. Е. Практика, П. Ґольґуз, Г. Бірбан, Текля Бірбан, Марія Маркевич, Пазя Бірбан, Т. Касіян і П. Стадник.

Вечірок був святочний. Прощальну промову сказав Павло Стадник, згадуючи життя 76-літнього старця І. Бородайкевича в Америці та про його жертвенність і працю для Рідного Краю. Не було коляди й писанки, на якій не виднілось би імя старого Бородайкевича хоч сам він не жив у достатках. На закінчення п. Стадник сказав, що найліпшим пошануванням для старого патріота буде збірка на Рідний Край. Відтак забрав слово Г. Бірбан, український Січовий Стрілець, котрий боровся в рядах за Самостійну Україну й був на очним свідком, як юнаків клали свої голови за свободу. Гр. Бородайкевич забирав голос і пропонував, щоб жертви пішли на українських інвалідів у Львові. Згадані гості зложили $6 на ту ціль. Старий Бородайкевич зі злезами в очах подякував всім гостям, а зокрема П. Стадникови, головному радному У. Н. Союза, за гарне вшанування, котрого він не сподівався.

Гроші вислано до краю через Обєднання.

Гість.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

НАГЛИЙ СУД.

(5)

Предс.: Чи залишилися банкноти?

Свідок: Касієр Стеблецький мав на кріслі під сидженням 5,000 зол. в паперах.

Предс.: Чи почтиліон є узброєний, як іде за грішми?

Свідок: Так.

Предс.: Чи до вас припадково не зголошувався хтонебудь і не випитував про грошевий рух?

Свідок: Приходив якийсь чоловік і конечно хотів мені продати рогожу. Це було 20 хвиль перед нападом.

Обор. д-р Шухевич: Як падали перші стріли, чи ви зорієнтувалися, з котрого місця?

Свідок: Ні.

Тома Томків, 46 літ, грек.-кат., контрольор почтовий, присягає.

Предс.: Скажіть, що знаєте.

Свідок: Того дня повнив я службу при надвернім віконци. Нагло почув я стріли і до покою впали два чоловіки з криком: ренце до ґури! Один з них сказав мені: „вийсьць". Я зі страху вийшов до галі і тоді почув слова: „положиць сен", що я виконав. Я побачив, що один з чоловіків вибив вікно, передер дротяну сітку і вдерся до середини. Другий дверима ввійшов до каси.

Предс.: Чи як ви лежали, були стріли?

Свідок: Ні.

Предс.: Чи був хто в покою?

Свідок: Ні, лише Фоґельґезанґ стояло коло віконця, а напасники брали гроші. Той, що стояв надімною з револьвером, накликував: „прендзей". Почувши свист, напасники вицофались а я замкнув браму, що провадить на почтовий коридор.

Предс.: Чи ви бачили, як один вертався по течку?

Свідок: Так, але я ще лежав!

Предсідник каже обжалованим встати і питає свідка, чи пізнає котрого з них. Свідок не пізнає.

Предс.: Чи знаєте, як убито Колача?

Свідок: Я наперед удався до начальника, повідомив їх, що напасників нема, побіг до експедиції, щоби звідтам зателефонувати і там побачив Колача на землі.

Револьвери в скрині.

Побіг до централі телефонічної і тоді при дверях побачив якогось чоловіка під стіною в сидячій позиції. Як показалося, це був один з напасників. Далі зізнає, що **револьвер Колача висів у футералі неуживаний.**

С. Двожак: А де були по нападі два інші револьвери?

Свідок.: В скрині. **З почтових функціонарів ніхто не стріляв.**

Прокур.: Ви бачили ноги тих, що влізли вікном. Чи ті люди були в довгих штанах, чи пумпах?

Свідок: Не знаю. Я був такий перестрашений, що не міг того завважити.

Д-р Шухевич: Чи не знаєте припадково, чи не стріляв хтось зі скарбового уряду?

Свідок: Не знаю.

Мар. Ґрабінський, 36 літ, адвокатський концієнт. Прийшов на почту надати лист. Пішов на 1-ий поверх до суду, щоби зложити там якісь акти. Почув стріли. Зійшов надолину, а в тім моменті три чоловіки почали до мене стріляти. Мене ранили в ліву ногу і я утік нагору. Коли я зійшов надолину, була вже поліція, а лікар завязав мені рану.

Едвард Сцьомбравський у хвилині нападу не був на почті. Приїхав до Городка зі Львова в год. 15.30. Бачив, як висіли два чоловіки в зелених куртках. Городецький мешканець Андрушків був при вході і їхав до Львова. Один з них називався Куспісь, другого не знає.

(Предсідник заряджує в год. 19.40 пятьмінутову перерву).

По перерві зізнає свідок **Юзеф Маттавзер,** 29 літ, з Городка, судовий урядник. Заприсяжений зізнає, що як почув стріли, зійшов зі суду надолину, цікавий, що сталося. Хтось крикнув: „стуй" і почав до нього стріляти.

Д-р Шухевич: Хто має карабін у будинку?

Свідок: Возний скарбовий.

Предс.: Чи він уживав кріса?

Свідок: Ні.

Іван Калужний, 48 літ, грек.-кат., жонатий, листоноша. Сортував тоді гроші, які мали відійти з почти. Почув стріли і втік до бюра начальника. Був там касієр Стеблецький і начальник. Замкнули за собою двері. Начальник дзвонив на поліцію. Що ділялося на почті, не знає; чув лише стріли. По якімсь часі почув голос Фоґельґезанґа: „Прошен ту, юж нема нікоґо". Всі були переляkані. За хвилю прийшла поліція. Бачив вбитих одного напасника та Колача і ранених.

Д-р Шухевич: Чи в моменті відходу напасників ніхто за ними не гонив?

Свідок не знає.

Предс.: Чи бачили банкноти, укриті під сидженням?

Свідок: Так.

Юзеф Бачох, рим.-кат. Зізнає, що коло 16-ої год. стрінув у віддалі 2-ох кільометрів двох чоловіків, з яких один питав, куди веде дорога до Городка. Один мав лещетарську шапку, другий академічну. Тих людей не знав, а з підсудних не пізнає жадного.

Взивають надпрограмового свідка, якого суд не кликав. Це **Катерина Жук,** служниця, рим.-кат. Вона зголосилася тому, що змінює місце побуту. Предсідник рішається стягнути з неї протокол.

Свідок подає, що в часі нападу стояла під почтовим будинком і бачила ґрупу, як припускала, академіків. Думала, що будуть вони бити Жидів. Почула стріли, а потім бачила, як упав Березинський і як другий упав коло дому Біляка, а решта побігла.

На тому в год 7.30 вечером предсідник розправу перериває. **Він повідомляє, що в неділю в год. 10-тій відбудеться розправа в загальній лічниці при вул. Піярів, де переслухають свідків, які лежать там ранені.**

Численна публика поволі розходиться. Підсудних, окружених відділом поліції, виводять до вязничної каритки щойно по відході публики.

Розправа в загальній лічниці.

Другий день процесу.

Згідно з заповідженням предсідника трибуналу недільна розправа мала відбутися в салі „загальної лічниці" при вул. Піярів.

В год. 9.30 привезли поліційним автом підсудних. У 10-метровій віддалі посувалося вантажне авто, повне поліції, вкінці ззаду на мотоциклі надїхав комісар.

В одну мить перед лічницею зібралася товпа цікавих.

Автами прибули старший прокуратор Московський — за ним трибунал.

В спеціяльно приготованій салі на другому поверсі помістився трибунал, оборонці і преса. Авдиторія складалася з молодих лікарів, прислуги і поліції. Впроваджено підсудних. Вікном, зверненим до полудня, вливалося соняшне проміння, яке освітило лиця чотирох молодих людей. Всім тим, що тепер мали змогу зблизька і при яснім деннім світлі оглядати лиця тих молодих хлопців, насувалося питання, чому тюремна управа не дала їм ані мила ані не дозволила їм оголитися?...

Тюремні переживання не осталися на них без наслідків.

Лишень Данилишин виглядає здорово, а його подиву гідний спокій перед маревом тяжкого обвинувачення, навіть у людей, які його судять мусів викликати пошану.

Пригноблений і схорований виглядає Жураківський.

Предсідник взиває свідків. Привозять постріленого **Яна Клімчака.** Це возний скарбової каси, рим.-кат., 28 літ. Зізнає, що в критичну пору вийшов з контролі скарбової і удався до почтового будинку, щоби надати поручений лист. Коло плота наткнувся на кількох чоловіків, що йшли від сторони, де стоїть дім посла д-ра Біляка. Чоловіків було 10—12. В хвилі, коли впали стріли, свідок хотів утікати, однак в брамі заступив йому хтось дорогу і по оклику „руки догори" цей „хтось" стрілив до нього. Свідок упав, ранений у груди.

Представлених свідкови підсудних свідок не пізнає, а, вказуючи на Данилишина, твердить, що цей є **подібний ростом.** Стріляючий мав **маску.**

Прокуратор: Чи кріс, який був за шафою, був до вашої диспозиції?

Свідок: Так.

Прокур.: А де лежав револьвер?

Свідок: На бюрку Дембіцького.

Д-р Шухевич: **Чи ви по одержанні пострілу бачили, куди втікали напасники?**

Свідок: Так.

Предс.: **Отже ви їх бачили?**

Свідок: **Так! Цей, що заступив мені дорогу, тричі заходив до будинку й інформувався у другого, а потім свиставкою дав знак до відвороту.**

Д-р Шухевич: Не знаєте, чи з публики або почтовців міг хтонебудь стріляти до напасників?

Свідок не знає.

Евзебій Коман, 57 літ, Поляк, скарбовий книговод. Зізнає без присяги. Свідок широко розповідає про свою відвагу. В хвилі нападу був у бюрі. Раптом почув заклик: „ренце до ґури". Було темно. В дверях станули два чоловіки в академічних шапках з виміреними в свідка револьверами. Сві. думаючи, що це городецькі академіки в цей спосіб собі з нього жартували, поступив кілька кроків вперед, щоби їм приглянутися. Тоді напасники стрілили тричі і вицофалися. Свідок добіг до дверей, зачинив їх на ланьцух і тим способом перешкодив напасникам увійти до скарбової каси, де тоді було 51,000 зол.

(Далі буде)

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS.

IT'S CHRISTMAS EVE HERE TONIGHT FOR UKRAINIAN FOLKS.

St. Michael's Church Will Be Center Of Religious Activities; Home Suppers.

Tonight is Christmas eve—if you reckon time according to the orthodox church (Julian) calendar—and all persons of Ukrainian extraction in Woonsocket who still adhere to the tradition of the Ukraine today were preparing to usher in the feast of the nativity at midnight tonight with all the ostentation that can be afforded.

St. Michael's Ukrainian Orthodox Church will be the center of festivities for a large part of the Ukrainian population of the city tonight and tomorrow. The annual partaking of the "Kutia" and 12-course supper will take place tonight in the homes and special masses and carol singing will mark the anniversary of the birth of Christ tomorrow.

The Christmas celebration gets underway in earnest with the 12-course supper tonight. Tradition has it that every member of the family, from infant to grandpa, must eat some of the "Kutia" mixture, which is compound of wheat, poppyseed and honey. The wheat, poppyseed and honey. The wheat is representative of the Lord receiving the people of the earth; the poppyseed is symbolic of the people themselves, and the honey is to recall the sweetness of the Lord. "Kutia" is distributed to the persons at the table by the father of the family and is served as one of the 12 courses of the meal. The 12 courses represent the 12 apostles, while a candle on the table represents the star of Bethlehem and hay under the tablecloth is symbolic of the manger.

Following the supper, the parishioners will attend services in the church, beginning at 8 o'clock. Christmas carols will be sung by a large chorus and benedictions of the blessed sacrament will be held. Atractive decorations including a manger appropriate to the Yuletide season have been installed in the church under the direction of members of the Sisterhood of the Blessed Virgin. Those in charge are Mrs. Mary Bardachevska, Mrs. Irene Soyko, Mrs. Antonia Sharawara, Mrs. Rose Wetzel, Mrs. Mary Kinash and Mrs. Anna Dobrovoda.

A low mass will be sung at 8 o'clock tomorrow morning followed by a high mass at 10 o'clock. At the latter service, a sermon will be given by Rev. V. A. Kaskiw, pastor of the church, and a special musical program will be given by the Boyan choir together with the parish band directed by John Karas. Carols will be played on the church chimes by John Stanley.

A vesper service will be conducted tomorrow night at 7 o'clock and at its conclusion the members of a church committee and others of the Sisterhood of the Blessed Virgin will visit every parishioner's house to sing Christmas carols. The celebration will be brought to a close on Monday with a low mass at 8 o'clock and a high mass at 10 o'clock.

(The Woonsocket Call, Friday, January 6, 1933).

ПРОТОКОЛ

з річних зборів Виконавчого Комітету „Обєднання Українських Орґанізацій в Америці", які відбулися дня 26 жовтня 1932 р. в домі під ч. 83 Ґренд Ст., Джерзи Сіти, Н. Дж.

(1)

Присутні: Омелян Ревюк, предсідатель; Микола Мурашко, заступник; д-р Лука Мишуга, секретар; Володимир Кедровський, фінансовий секретар; Микола Данильченко, касієр; Т. Грицай, А. Борак, М. Дармограй, о. д-р В. Клодницький, О. Стеткевич, Евген Скоцко, о. Гундяк, В. Семенина — члени виділу.

На наради запрошено теж недавно прибувшого з краю п. Евгена Ляховича з рефератом про відносини в краю.

Предсідатель відкрив збори в годині 2-гій пополудні і закликав зібраних вшанувати память помершого члена виділу, бл. п. о. Пелеховича, повстанням з місць. Відтак привитав присутних чужих гостей та зробив докір тим членам Виділу, які не явились і піддав гадку, щоби на будуче вибирати совісніших людей. Він пояснив також неприсутність д-ра Галана, який з цього уряду зрезиґнував.

Д-р Мишуга поставив внесення, щоби на місце покійного о. Пелеховича покликати п. Е. Скоцка. Внесення принято одноголосно.

Відчитано привіт від Виставового Комітету в Шікаґо і принято такий порядок нарад:

Відкриття зборів,
Звіт екзекутиви,
Звіт контролі,
Реферати,
Внески і запити.

Звіт предсідателя О. Ревюка.

Складаючи звіт як предсідатель „Обєднання", я обмежусь до загальних уваг, бо спеціяльні ділянки діяльности уряду представлять інші урядники. Всі ці звіти становлять одну цілість, частину одної діяльности одної орґанізації, обдуманої урядниками.

У загальнім вигляді діяльність „Обєднання" була тасама, якою вона була попередних років, і така, як її уформували конґреси й статути „Обєднання".

„Обєднання" далі було орґанізацією української іміґрації для спеціяльних українських цілей. Як така орґанізація, „Обєднання" не старалося творити своєї партії ні для американської, ні для старокраєвої політики, не старалося добитися впливу в американських ні в старокраєвих партій, хоча дехто ждав від „Обєднання" попирання певної партії. Хоча деякі ґрупи в Америці піддержують созвучні собі ґрупи в краю, „Обєднання" здержувалося від такої роботи, вважаючи її з ґрунту шкідливою для народа. Цього формально невтрального становища воно придержувалося мимо цього, що на нього за це нападали.

„Обєднання" в своїй діяльности придержувалося лінії, начеркненої постановами конґресів. Це має бути орґанізація, що стоїть за самостійність українського народа на цілій території, заселеній українським народом. Хоча до здобуття цеї самостійности конґреси вважали небажаним виставляти програму будучого уформування цеї держави, всетаки вони нераз висказувалися за демократичну републику, як за ту форму, що найкраще дає вислів політичній волі більшости українського народа, себто працюючих українських мас.

Навіть за цю, так широко поставлену програму прийшлося „Обєднанню" багато витерпіти. Воно утвердилося в практичній роботі для цеї програми, для цього ідеалу. Підчеркую цілком свідомо практичну роботу для ідеалу. Власне практичну роботу для ідеалу поставило собі „Обєднання" за свою ціль. Цим воно хотіло ріжнитися від інших подібних орґанізацій, що повстали перед „Обєднанням", а то й після нього. Ці орґанізації дуже часто виходили немов би зі становища, що вистарчає виставити гарну ідею. Коли що для ідеї роблено, то вилаяно людей, які були іншої думки, або хотіли творити іншу орґанізацію. „Обєднання" закинуло зовсім цю стару тактику давних українських орґанізацій. Навіть на напади воно відповідало тільки дуже рідко, тільки в крайних випадках. На спроби орґанізації противних чи подібних товариств воно не звертало уваги, виходячи з заложення, що кождий, якому не по дорозі з „Обєднанням", може собі творити іншу, конкуруючу орґанізацію. „Обєднання" хотіло, щоби його знали не з сильного рота, не з сильних слів, а з роботи. Роботу воно вважає за головну признаку доброї орґанізації. Робота може нас уздоровити з рабської балакливости, з рабського плибання у воздусі, будування гарних плянів, ніколи не переведжених у життя.

Тепер часи для українського народа такі тяжкі, а роботи для українського народа тепер треба так багато, що нам зовсім нема що дивуватися, що так багато людей зневірюється в роботу та думає свою совість заспокоїти великих слів великою силою. Серед таких відносин „Обєднання" всі сили збирає, щоби виказатися якоюсь роботою, вірючи, що хочби малі висліди праці можуть бути початком і товчком для більшої праці.

Виходячи з заложення, що до самостійности української держави веде кожда діяльність, що розвиває самодіяльність українського народа, „Обєднання" поставило собі за ціль з одного боку обороняти ці орґанізації перед нападами ворогів, які роблять таку роботу, а з другого боку підпомагати їх фінансово. Потреба одної і другої роботи була велика, і „Обєднання" витало всяку акцію на користь старокраєвих установ і рухів, хоч би навіть на користь орґанізацій, не прихильних „Обєднанню". За свою допомогу „Обєднання" не ставило краєвим інституціям в завдання попирати „Обєднання". Коли в Америці повставали спеціяльні орґанізації для піддержки одної або другої краєвої установи, „Обєднання" вважало таку орґанізацію як позитивне явище, якщо орґанізація справді працювала. „Обєднання" привитало би всяку конкуренційну роботу, якщо справді є робота, а не само балакання.

Серед американського громадянства нам треба було робити пропаґанду для української справи. Нагоди для цеї роботи було багато. Нагода була, бо українська справа сама собою накидується на вухо американській публиці та домагається пояснення. Підростають українські діти та хочуть розказати іншим, хто їх батьки. Та вони мусять наперед самі це знати. Діти іміґрантів домагаються книжок і публікацій про українську справу. Для цеї пропаґанди вже дещо зроблено. „Обєднання" вже занялося видавництвами. Вже вийшла одна книжка, та це була спеціяльна праця про спеціяльну справу, про питання дня („пацифікація"). Тепер виринає потреба інших праць, висвітлюючих українську справу основно, загально, всесторонно. Та до цього наші сили скупі. Фінансово ми не стоїмо сильно; раз, ми всі гроші видаємо на допомогу старому краєви; по друге, тепер безробіття й кріза. Тепер навіть сумнів заходить, чи вспіємо ми своїми фінансами гнати за двома заяцями: за допомогою для старого краю й для роблення української пропаґанди тут. Іншою недостачею є брак сил для переведення справи. Головну роботу роблено в канцелярії, роблено кількома людьми, роблено без винагороди, а тимсамим вона мусить виказувати немало недостач. Деяких з тих недостач урядники самі добре свідомі. Може декотрі інші ви ще потрафите нам виказати. Ми витаємо критику, яка виходить зі заложення потреби поправи, а не з бажання самої критики для критики, та яка показує сейчас дорогу, як справити похибки.

Починаючи ці звіти, прошу урядників „Обєднання" памятати, що наша орґанізація починає вже друге десятиліття існування. За десять літ вона зробила вже дещо. Цю роботу вона вважає основою для дальшої роботи. Підчас свого існування вона дещо переміняласа орґанізаційно, і на будуче вона може теж переміняти не тільки форму своєї орґанізації, але й саму свою роботу. В дискусії над звітами урядників прошу дискутантів звертати увагу на це, та дивитися, чи такими скупими засобами в грошах і людях, якими розпоряджає „Обєднання", не можна би зробити ще більшої роботи, та яким способом. Не маємо ні багато грошей, ні багато людей до роботи, і тому мусимо добре дивитися, щоби кожда робота й кождий цент був зужитий там і так, де і як він може дати як найбільше користи українському народови в його стремліннях до осягнення його остаточного ідеалу, яким є соборна українська самостійна держава.

(Дальше буде)

The Sport Whirl.

U. G. C. A. A. TO HAVE BASKETBALL TEAM.

The Ukrainian Greek Catholic Athletic Association, sport branch of the Ukrainian American Catholic Youths' Association, will open their basketball season tonight, when they meet Sun Hill A. A. at Masonic Hall, Fourth street and Central avenue.

This is their first try at basketball. The following boys are to sport the colors of the U. G. C. A. A. W. Kaminski, M. Bilisnaski, Y. Robach, W. Panco, Jhads J. Bakalar, J. Comisky, G. Galley, W. Manchin, M. Hudak, J. Kosek, N. Drulick, J. Drulick and S. Artymovich.

Michael Oleynick is head of the sport branch. The basketball coach and manager is Walter Matkowski and his assistants are W. Panco and H. Hawrylak.

The U. G. C. A. A. has open dates for second-class teams. Monday and Friday, away. Wednesday home. Write to W. Matkowski, 20 Center avenue, Trainer.

The members of the girls' team are S. Cello, S. Stecyk, J. Matkowskl, M. Pitner, V. Drulick, C. Kalickak, R. Kosek, M. Grahavick, Mary and Catherine Holowchak. The girls' coach, S. Stecyk, and manager is Sophie Panco. Write to manager, 508 Wilson street, for games.

(Chester Times, January 11, 1933).

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

МІЛВОКІ, ВІС. Тов. ім. Івана Франка, від. 103, повідомляє всіх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться 21 січня, в годині 6.30 ввечір, в парафіяльній гали під ч. 1231 Скот ул. Кождий довгуючий член повинен явитись на цей мітінґ, бо на річнім мітінґу відновлено товариський статут, тому котрий член забагато довгує, а не явиться на мітінґу і не заплатить хоч половину свого довгу, буде суспендований. Уряд на 1933 рік вибрано як слідує: Василь Колодрубець, предс.; Михайло Патер, заст.; Микола Кудринський, секр.; Теодор Борсук, заст.; Андрій Ґатала, кас.; Григорій Томащук, заст.; Михайло Адамчук, Михайло Патер і Василь Задорожний, контрольори; Дмитро Чабак, Йосиф Сосноцький і Павло Маґировський, надз. хорих. — Микола Кудринський, секр.

НЮ КЕНСІНҐТОН, ПА. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 296, подає до відома усім місцевим і позамісцевим членам, що на річних зборах 25 грудня по справозданню урядників, дано всім урядникам довіря і тим самим затверджено старий уряд на 1933 рік, лише дібрано одного контрольора І. Балабана на місце Н. Демчини. Збори будуть відбуватися в тій самій гали де і попередно і в тім самім часі, в трету неділю по першім. Перші збори відбудуться 22 січня, в годині 2-ій пополудни, в У. Н. Домі, в Арнолд. На ті збори обовязаний кождий член і члениця явитись, бо є важна справа — буде вибір делеґата на 18-ту Конвенцію. Довгуючих членів напоминається вирівнати свої довги, бо інакше будуть суспендовані. — В. Калиновський, предс.; І. Коваль, кас.; М. Земледух, секр.

ШІКАҐО, ІЛЛ. Бр. св. О. Николая, від. 106, подає до відома місцевим і позамісцевим членам, що слідуючий мітінґ відбудеться 22 січня, в годині 1ій пополудни, в гали парохіяльній при Оклей і Райс ул. Обовязком є кождого члена прибути на цей мітінґ, бо буде фінансове справоздання за минувший рік. Також обовязком членів з новим роком є придбати нових членів до У. Н. Союза і Братства. Уряд на цей рік є: Микола Гуль, предс.; Михайло Петрів, заст.; Іван Черґавий, рек. сек.; Михайло Турко, кас.; Стефан Прокопів, Іван Сабан і Панько Гошко, контрольори; Іван Дацьків, фін. секр. Просимо Довгуючих членів по змозі вирівнати свої залеглости, щоб не наражуватись на втрату членства в У. Н. Союзі — Микола Гуль, предс.; Ів. Дацьків, секр.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН. Тов. Любов, від. 370, повідомляє своїх членів, що звичайний мітінґ відбудеться в суботу, 21 січня, в годині 7-мій ввечір, в церковній гали, 127 Парк ул. Просимо всіх членів явитися особисто на означений час. Подається до загального відома, що новий уряд на 1933 рік зістав вибраний як слідує: Микола Плуговський, предс.; Михайло Березіцький, заст.; Михайло Довгий, рек. секр.; Федор Ковальчук, фін. секр.; Кароль Стасюк, заст. секретарів; Волод. Колесняк, кас.; Олекса Гіна, заст.; Конст. Марущак, Петро Воляник і Ігнатій Хомета, контрольори; Василь Слободян і Данило Небор, доглядачі хорих; Анна Мурин і Евдокія Гіна, дог. хорих женщин; Йосиф Режевський і Павло Василик, хоружі.

КЕМПБЕЛ, О. Тов. Сокіл, від. 218, подає до відома всім своїм членам, що річні збори відбулися 18 грудня м. р. На 1933 рік вибрано урядників як слідує: Мих. Стахура, предс.; Мик. Санаґурський, заст.; Федор Кузенко, секр.; Мих. Сорока, заст.; Дмитро Стецьків, кас.; Кость Війтишин, заст.; Мих. Бурий, Петро Лунів і Стеф. Грещечко, контрольори; Андрій Данилчак і Ігнат Лабай, дозорці хорих; Іван Лисиганич і Йосиф Стахура, прапорщики, Еміл Омелян, сотник. Відділові збори будуть відбуватися кождого місяця в годині 2-ій пополудни в трету неділю по першім, в Укр. Нар. Домі, 165 Гордон Евс. Адреса: P O. Box 367, Campbell, O. — Мих. Стахура, предс.; Федор Кузенко, секр.; Д. Стецьків, кас.

АЛЕНТАВН, ПА. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 147, повідомляє всіх своїх членів, що на річнім мітінґу вибрано цих урядників: Н. Антонюк, предс.; Н. Гришко, заст.; І. Рудакевич, секр.; П. Лобоцький, заст.; Н. Михалишин, кас.; В. Климань, Г. Моло і Н. Маркович, контрольори; З. Пазбинчук, хоружий; Т. Лось, І. Ґисан і З. Саврук, надз. хорих; К. Савечко, опікунка дітей; І. Тхорик, дверник. Звичайний мітінґ відбудеться 22 січня, в гали парохіяльній, 803 Фронт ул., точно в 2-гій годц пополудни. Пригадується довгуючим членам, щоби вирівнали свої довги, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Н. Антонюк, пр.; Н. Михайлишин, кас.; І. Рудакевич, секр.

СІМПСОН, ПА. Відділ 43 повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що мітінґ відбудеться 22 січня, у Григорія Кука, 62 Овіго ул. Проситься усіх членів прийти на цей мітінґ в 2-ій годині попол. і вирівнати свої вкладки, бо довгуючі члени будуть суспендовані. Суспендовані члени, коли заплатять свій довг, будуть приняті наново. — Митро Новицький, предс.; Григорій Коваль, кас.; Софрон Теличко, секр.

ТАРЗАН МОЖНОВЛАДЕЦЬ ДЖУНҐЛІВ.

(48)

„Ні, ліпше ти вибирай зброю для двобою!" — з погордою сказав сер Малюд. „Слухай, що я тобі скажу!" — почав говорити Блейк з запалом. „Сер Малюд, ти лиш один в цьому замку ставишся до мене неприхильно. Ти багатий, але маєш недобре серце; ти не маєш інтеліґенції й тому ти не є джентельменом і лицарем. В моїй землі такого як ти всі назвалиб дуже поганим спортсменом, або й людиною, що взагалі ніякого почуття спортсменства не має".

—o—

„Ти навіть не гідний бути звичайним лицарем — продовжував Блейк — а тому, не зважаючи на своє формальне становище, ти стоїш дуже низько в моїх очах. Між тобою та сером Ричардом нема навіть тіни подібности. Ричард є дійсно джентельмен і лицар. Отже щоб тобі доказати все те, що я кажу про тебе, я буду радий якнайскорше стрінути тебе з тою зброєю в руках, яку ти вибереш", закінчив Блейк. Їх розмови чули інші

—o—

Між тими, що прислухувалися словам Блейка, була й княжна Ґвінальда. Після того, як сердитий Малюд пішов собі геть від Блейка, до нього приступила Ґвінальда. „Сер Джеймс!" — звернулася Ґвінальда до Блейка. „Ти говорив так, що я тепер мушу поговорити з тобою. Ти говорив нерозважно й необдумано. Ходи зі мною до садку нашої палати, а там я тобі скажу, чому я так думаю". Вона взяла руку Блейка й поклала собі на руку й так вони вдвох пішли до князівського дому.

Тут на веранді в саді Ґвінальда знов заговорила перша: „Я чула, що ти казав, що я є гарна. Чи це правда? Чи дійсно ти так думаєш? Коли мені мужчини кажуть приємні слова, то я їм не вірю, бо це вони роблять з ввічливости передімною та з поваги до мого становища", говорила вона, заглядаючи в очи Блейка. „Так, я це чую всім своїм серцем і думаю розумом!" — відповів Блейк. „Отож я тебе сюди взяла, щоб поговорити з тобою віч-на-віч", сказала Ґвінальда.